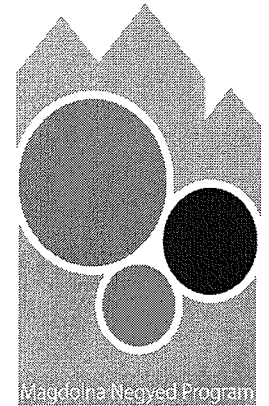

SÜRGŐSSÉGI

Budapest - Józsefváros

Magdolna Negyed Program III

Integrált szociális város-rehabilitációs program

IVS Felülvizsgálat

Projektgazda: Budapest Józsefvárosi Önkormányzat

Készítette: Rév8 Józsefvárosi Rehabilitációs és Városfejlesztési Zrt.

Rév8

ÉRKEZETT

2012 OKT 04

Handwritten signatures and initials:
1425
Buc
A
Rb
d

Előlap

- Tárgy:** IVS Felülvizsgálat
- Megbízó:** Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat
1082 Budapest, Baross utca 63-67.
Dr. Kocsis Máté polgármester
- Készítette:** Rév8 Józsefvárosi Rehabilitációs és Városfejlesztési Zrt.
H-1084 Budapest, Mátyás tér 15.
www.rev8.hu
- Felelős tervezők:** Alföldi György DLA, igazgatóság tagja
Ifj. Erdősi Sándor
Horváth Dániel

Budapest - Józsefváros, 2012. szeptember

Vezetői összefoglaló

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiát (IVS) 2008 júniusában fogadta el Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete. Az IVS egy középtávot átfogó településfejlesztési dokumentum, célja a kerület életének fejlődésének vezetése, a kereteinek meghatározása, az önkormányzatnak és partnereinek a közös erőfeszítéseinek összehangolása. Az elfogadás óta eltelt időszakban, a térségben - a közép-magyarországi régióban, és Budapesten - és a kerületben jelentős változások zajlottak le. Ezek eredményeit fontos áttekinteni és az egyes stratégiákat megvizsgálni, hogy a megváltozott gazdasági és társadalmi erőterben is jól szolgálják-e a kerület felemelkedését.

A kerületben az IVS-ben elhatározott városfejlesztési akciók közül számos megvalósult 2012-ben a Magdolna Negyed Program II és az Európa Belvárosa Program eredményesen lezárult, jelentős kerületformáló hatásukat a stratégia további megvalósítása során figyelembe kell venni. A megvalósult célok mellé lehet új célokat kitűzni.

A jogszabályi környezet és a kerület életét befolyásoló jelentős külső feltételek is változtak, ezért fontos az IVS áttekintése, és aktualizálása. Erre a felülvizsgálatra a 2009-ben megújított „Városfejlesztési kézikönyv” (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztériumhoz Területfejlesztésért és építésügyért felelős Szakállamtitkárság, 2009, 2. kiadás) is felhívja a figyelmet, szükséges az IVS „aktualizáló áttekintése”, és jelentősebb korrekciók 3-5 évenként megtétele.

A felülvizsgálat során az egész IVS-t áttekintettük és fejezetenként írjuk le a szükséges módosításokat. A jogi és szabályozási kereteket ellenőriztük, szükség szerint frissítettük. A statisztikai adatok legnagyobb része a 2001-es népszámlálásból származik, hasonló mélységű felmérés azóta sem jelent meg, hiszen a 2011-es népszámlálás adatai még nem hozzáférhetőek, ezért ezeken nem változtattunk, ahol új adatok álltak rendelkezésre ott jelen anyagban dokumentáljuk. A tartalmi jellegű észrevételeket fejezetenként tárgyalva mutatjuk be.

Az egyes fejezetek áttekintése

1. fejezet áttekintése - Budapest szerepe a térségben

1.1 Budapest változásai

A Közép-Magyarországi Régió az ország térszerkezetének kiemelt központja. Jelentős változásnak tekinthető a közigazgatás 2011-ben történt átszervezése, és a térségi szintek differenciálása. A megyék szervező, irányító szerepének megerősítése és a térszerkezeti változásaira történő hatásukat fokozta. Budapest és Pest Megye megerősödött és ezzel a közöttük levő kapcsolati elemek újra definiálása most zajlik.

A főváros 2011-ben fogott hozzá területfejlesztési dokumentumainak átdolgozásához. A munka elején tart eddig a vizsgálati munkarészek készültek el, a stratégiák kialakításának szakmai, társadalmi előkészítése zajlik.

1.2 Józsefváros térségi szerepének változásai

A kerület fővárosi ill. fővároson túlnyúló kapcsolati rendszereit több szempont szerint vizsgálva megállapítható, hogy jól beágyazott, erős közvetlen kapcsolattal bír mind a fővárossal mind azon túl (agglomeráció, országos, nemzetközi). Szervesen illeszkedik a főváros belső részének domináns sugaras-gyűrűs térszerkezetbe, és az illeszkedés a Budapest Szíve Program I. fázisának és az Európa Belvárosa Programnak elkészülte után még erősebben kézzel fogható.

Józsefváros Budapesten ill a régióban betöltött szerepét egyik oldalról ez a gazdag intézményi telítettség határozza meg. Másrészről mind a mai napig tekinthető a fővárosba irányuló szegény rétegek fogadó területének. Ugyanakkor az eltelt időszak széles spektrumú területfejlesztési lépések a terület leszakadását megállították, és már körvonalazódik a városrész új szerepe.

2. fejezet áttekintése - Józsefváros helyzetének változása

2.1 A legfontosabb változások

Józsefváros a harmadik legsűrűbben lakott pesti városrész (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009), a főváros egyik olyan belső kerülete, ahol a különböző társadalmi és gazdasági hátrányok halmozottan, hatásukban egymást felerősítve, koncentrációval jelennek meg. Az itt élő lakosság, ezen belül a fiatalok több mint egyharmada

szociális szempontból hátrányos helyzetű. A kerület lakónépessége az elmúlt években kismértékben, 1-2%-kal növekedett, 2010.01.01.-én 83 465 fő volt. A népesség ötöde alkotja projektünk egyik kiemelt célcsoportját, a 17 ezer fős 15-29 éves korosztályt (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

Józsefváros kerületfejlesztési stratégiája 1996 óta változatlan. Az 1998 óta eltelt időszak egyik legjelentősebb eredménye a közbiztonság jelentős javulása volt, de a kerület még ma is a magas bűncselekményszámmal rendelkező kerületek közé tartozik (ENYÜBS, <http://crimestat.b-m.hu/>). Így a gazdasági, társadalmi környezet mind az áldozattá, mind az elkövetővé válás szempontjából veszélyezteti a célcsoportokat. Az elmúlt másfél évtizedben Józsefvárosban több száz milliárd forintnyi ingatlanfejlesztési, azaz lakásépítési, rehabilitációs és kereskedelmi beruházás történt. A Belső-Józsefváros megújulása után Középső-Józsefvárosban indultak meg a városmegújítási munkálatok. A Corvin-Sétány Program 2003 óta folyik, a Futó utca és környéke 2003-2005-ben újult meg és 2005-ben megindult az ország első integrált szociális városrehabilitációs programja, a Magdolna Negyed Program (továbbiakban MNP I-II.). A rehabilitációs projektek finanszírozásához a kerület több milliárd forint európai uniós támogatást is elnyert (pl. Futó utcai Partnerségi Program, Magdolna Negyed Program, Európa Belvárosa Budapest Program).

Az eredmények mellett tovább erősödött a különbség a kerület városrészei között. A társadalmi problémák jellemzően két területi egységben, az Orczy és a Magdolna-negyedben sűrűsödnek, ezért a kiemelt projekt fókuszpontjában ezek a városrészek állnak. A Józsefvárosi Roma Kisebbségi Önkormányzat elnöke szerint 20-25.000 cigány ember él Józsefvárosban, az iskolákban kb. 33% cigány származású diák van, az óvodákban ez az arány 40% (Benga Oláh Tibor, In: Egyenlőtlenségek és esélyek. Roma fiatalok helyzete a közoktatásban, Budapest, 2001, a Józsefvárosi Önkormányzat kiadványa).

2.2 A lakónépesség összetételének változásai

A lakónépesség változásainak iránya, trendje csak hosszútávú változásokra adhat magyarázatot. Józsefváros lakónépessége 1997-2004 között évente csekély mértékben (0-2%) csökkent, 2004-től ez a tendencia megfordulni látszik és azóta évente 0-2%-os növekedés érzékelhető (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

A Budapestre is jellemző korábbi elvándorlás során a mobilabb, jellemzően magasabb, vagy legalábbis kiegyensúlyozottabb jövedelemmel rendelkező, többnyire

iskolázottabb csoportok hagyták el a Fővárost, és vélhetően így a kerületet is. A népességszám-csökkenés megszűnéséhez a városrehabilitációs tevékenységek következtében megélenkült kerületi lakásépítések nagymértékben hozzájárulhattak.

A népesség korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a budapesti arányokhoz hasonlóan a kerületben is magas az időskorúak aránya, ugyanakkor az átlagéletkort tekintve kerület népessége fiatalabb, mint a többi kerületé. A Főváros belső migrációja és a külső migráció egyaránt magyarázó erővel bír e jelenséggel kapcsolatban. Józsefvárosban - arányaiban is - rendkívül magas az ún. egyszemélyes háztartások aránya, - közel negyvenkét százalék -, amely a teljes budapesti átlagnál jelentősen nagyobb.

2009 decemberében 3118 fő nyilvántartott álláskereső jutott a kerület 57 689 munkavállalási korú lakosára (5,4%). Ezeknek az embereknek több mint a fele 180 napon túli álláskereső (53%), ötöde egy éven túli álláskereső (21%), közel két harmaduk középiskolánál alacsonyabb végzettségű (64%) és háromnegyedük fizikai foglalkozású (75%) volt. Kerületek közötti összehasonlítás végezve, és ennek érdekében 1000 munkavállalási korú lakosra vetítve a nyilvántartott álláskeresők, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők és a középiskolánál alacsonyabb végzettségű nyilvántartott álláskeresők számát, mindhárom arány tekintetében a kerületek rangsorában Józsefváros a második helyen volt 2009 végén (csak a XXIII. kerület előzte meg).

Az egy éven túl nyilvántartott álláskeresők számának 1000 munkavállalási korú lakosra vetített számát tekintve a kerületi rangsor első helyén volt Józsefváros ugyenebben az évben. Nem szabad figyelmen kívül hagyni továbbá, hogy a kerületben nem kevesen lehetnek olyanok, akik a munkaerőpiacon nem jelennek meg, munkanélküli ellátásban nem részesülnek. Erre vonatkozóan nincsenek adataink.

A foglalkoztatottsági helyzetet tekintve is jelentős különbségek tapasztalhatók Józsefvároson belül az egyes területi egységek között. Az alacsony iskolázottsággal is összefüggésben a Magdolna és az Orczy negyedben volt a legmagasabb a megismerhető munkanélküliség: 12,6% és 10,9% (KSH, 2001. évi Népszámlálás). (A tényleges inaktív aránya még ennél is lényegesen magasabb.)

Az alacsony iskolai végzettségi és foglalkoztatottsági mutatók alapján nem meglepő, hogy a budapesti kerületek között, az ezer lakosra jutó személyi jövedelem adót

fizető adózók száma Józsefvárosban volt a legalacsonyabb 2009-ben (377 fő / 1000 lakos). Az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem rangsorában az ötödik legrosszabb helyen, az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó összege rangsorában pedig a hatodik legrosszabb helyen állt a kerület 2009-ben (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

Az ezer lakosra jutó nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma (226) és a havi teljes ellátás átlagos összege forintban (93 446 Ft) a budapesti kerületek között a legalacsonyabb volt 2010-ben (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

Az alacsony háztartásjövedelmek és a létfenntartás, lakhatás költségeihez való hozzájárulás érdekében adott segélyek jogosultjának száma nagyon magas a kerületben (11 118 Fő/eset 2010-ben). Az alábbi táblázatból kiderül, hogy - azoknak a támogatási típusoknak az esetében, amelyekre vonatkozóan adatokkal rendelkezünk, illetve figyelembe vehetünk egy ilyen arány számításánál -, a támogatottak két harmadának (66%) egy főre jutó jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj minimumát.

2.3 Lakáshelyzet

A kerületi lakásállományra sok területen még mindig a korszerűtlen szerkezet és az alacsony minőség a jellemző. 1998-ban a kerület lakásállománya összesen 40 239 lakásból állt. 1998 és 2010 között a lakások mennyiségében és minőségében némi javulás tapasztalható, 2010-ben 42 181 lakás tartozott a kerületi lakásállományba.

A tulajdoni viszonyok tekintetében folytatódott a rendszerváltás után megindult privatizációs folyamat, melynek hatására az 1998-ra jellemző 40%-os önkormányzati tulajdoni hányad 2010-re 14%-ra csökkent. Ez a fővárosi arány két és félszerese (6%), s egyben a legmagasabb kerületi bérlakásarány Budapesten (Budapest statisztikai évkönyve, 2009). A kerületre jellemző lakásviszonyok hiányosságai, a komfortbeli és egyéb, lakhatási hiányosságok az Orczy-, a Magdolna- és a - kevesebb, mint kétezer lakosú - Ganz-negyedben sűrűsödnek össze.

Az anyagi helyzet tekintetében is rendkívül nagy különbségek tapasztalhatók az egyes kerületrészek között, amely a hátralekosság mértékében is tükröződik.

Az önkormányzat támogatásával, egy bűnmegelőzési kutatás keretében, Józsefváros két krízisterületén, a Magdolna-negyedben és az Orczy-negyedben került sor egy jelentősebb adatfelvételre 2005. áprilisában (Rév8 Zrt./ifj. Erdősi S., 2005).

A kutatás során a válaszadók közel negyede, az önkormányzati bérlakásban élők közel harmada említette, hogy előfordult már vele, hogy anyagi okok miatt nem tudta kifizetni a lakással kapcsolatos kiadásokat, vagyis adóssága, hátraléka keletkezett.

A kérdés időpontjában - a válaszadók saját bevallása szerint - a háztartások 10%-nak volt lakbér-, és / vagy közműdíj tartozása, s közös költség hátraléka. Az önkormányzati bérlők és a tulajdonosok aránya többszörösében különbözik a tulajdonosok javára (bérlők 18%, tulajdonosok 4%). Az adósságot említők 65%-a egyszobás lakásban lakik, a csoport többségét kitevő bérlakásban élők esetében ez az arány 78% (tulajdonosok 32%).

A korábban vagy a kérdés időpontjában hátralékkal rendelkezők harmadánál (36%) már előfordult, hogy tartozásuk miatt kikapcsolták az áramot (az összes megkérdezett 8%-a esetében). Ez az arány jelentősen magasabb volt a hátralékos bérlőknél (43%), mint a hátralékos tulajdonosoknál (23%).

A Magdolna-negyedben újabb kérdőíves adatfelvétel készült 2007-ben (Magdolna Negyed Kérdőíves Vizsgálat, 2007), amelynek adatai alapján 17%-ra növekedett a díjhátralékot bevalló háztartások aránya a kerületrészen. Minden ötödik bérlő (21%) és minden tizedik tulajdonos (12%) említett lakáskiadás tartozást. A 2010-ben megismételt vizsgálat adatai alapján a Magdolna-negyed háztartásainak 16%-a vallott hátralékokról. A hátralékosság egyértelműen a bérleti szektorban élő alacsony jövedelmű háztartásokat érinti legsúlyosabban. A rendelkezésre álló adatok szerint a bérlakásban élők 36%-a volt lakbér- vagy rezsihátralékos 2011 év elején Józsefvárosban (Előterjesztés a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 2011. február 17-i ülésére a lakások bérbeadásának feltételeiről valamint a lakbér mértékéről szóló önkormányzati rendelet módosítására).

2.4 A közbiztonság helyzetének alakulása Józsefvárosban

Józsefváros közbiztonsági helyzetéről mindenekelőtt az ismertté vált bűncselekmények százezer lakosra jutó számának alakulása alapján alkothatunk képet. Ezek az adatok az Egységes Nyomozó hatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika (ENYÜBS, korábban ERÜBS) adatállományából származnak, az elmúlt kilenc év adatai alapján Józsefváros fővároson belüli helyzetével kapcsolatban az alábbi megállapításokat tehetjük:

A 2002-2010 közötti statisztikákban Józsefváros minden évben a „magas” cselekményszámú kerületek között szerepelt. Ez azt jelenti, hogy a százezer lakosra

jutó cselekményszám alapján Budapest VIII. kerülete minden évben a kerületek felső harmadába tartozott. A magas cselekményszámú besorolás ellenére a kerület egyik évben sem volt a negatív rangsor első helyén.

A közterületen elkövetett ismertté vált bűncselekmények százezer lakosra jutó száma 2003 óta szinte folyamatosan nő a kerületben. Az ismertté vált bűnelkövetők százezer lakosra jutó száma 2002 és 2007 között minden évben Józsefvárosban volt a legmagasabb Budapesten, 2008-2009-ben azonban Kispest (XIX. kerület) „megelőzte” a kerületet.

Tegyük hozzá, hogy ez az arányszám 2005 óta folyamatosan csökken a kerületben. Az elkövetők lakóhelye alapján rögzített, kiemelkedően magas kerületi statisztikai adatok értelmezésekor figyelembe kell venni a kerületbe bejelentett hajléktalanok magas számát, a kőbányai piac rendszeres, időnként kiemelt ellenőrzését, a rendőri munka eredményességét is, amelyek befolyásolják az ismertté vált bűncselekmények és elkövetők számát. E kérdésben nehéz tisztán látni, ezért tényként most csak azt kezelhetjük, hogy a kerület nyilvánvalóan sok bűnelkövetőnek nyújt állandó vagy ideiglenes lakóhelyet.

2007 szeptemberében elkészült a Magdolna-negyed közbiztonsági helyzetének elemzése és az ezen alapuló stratégia, azonban ez utóbbi dokumentum nem került elfogadásra. Eddig csak a Magdolna negyedre történt részletes helyzetfelmérés és készült stratégia, a kerület egészére nem.

3. fejezet áttekintése - Stratégia változásai

3.1 Józsefváros 2011-ben elfogadott új stratégiája

Józsefváros, Budapest geográfiai centrumában helyezkedik el, és a főváros gazdasági - társadalmi életében is hasonló, központi helyet kíván betölteni. Az önkormányzat támogatja az itt élő és dolgozó emberek, szervezetek, a kerület felemeléséért tett lépéseit, amely erősíti a fővárost, az ország és a régió vezetésében betöltött szerepében. Az önkormányzat tesz azért: hogy az itt élő és a közös célokért tenni kívánó, a saját sorsukért felelősen gondolkodó emberek képességeiknek megfelelő munkahelyhez jussanak, vállalkozzanak; hogy a kerület biztonságos és megújult közterületein tudják mindennapi életüket élni; hogy megfizethető és 21. sz-i körülményeket biztosító lakásrendszer alakuljon ki; és annak érdekében, hogy a családok megerősödve tudjanak a kerületi társadalom alappillérei lenni.

A Józsefvárosi Önkormányzat a jövőkép megvalósulásának érdekében stratégiai célokat tűz ki maga elé, és programokat fogad el.

- **Családokra épülő kerületi társadalom**

Az önkormányzat kiemelt jelentőséget tulajdonít annak, hogy a társadalom alapelemét adó családok számára legyenek biztosítva az egyéni, családi és közösségi boldogulás feltételei. Az életkörülmények javítása érdekében célul tűzi ki, hogy támogassa a családok felelős tevékenységeit, melyek lakhatási körülményeik javítását szolgálja. A gyermekek, fiatalok és a tanulni vágyó felnőttek számára biztosítja a magas színvonalú és differenciált közoktatási rendszert, amely minden társadalmi csoport számára esélyt nyújt az életminőség javítására, a társadalmi mobilitásra és az életen át tartó tanulás követelményének való megfelelésre. Az oktatási rendszer lehetővé teszi a hátrányos helyzetű gyerekek, fiatalok differenciált fejlesztését, felzárkózását, valamint a tehetséges gyerekek felkutatását és gondozását. Az önkormányzat elősegíti, hogy a rászoruló felismerjék, alakítsák saját sorsukat és minden eszközzel támogatja a saját sorsukért tenni akaró rászoruló családok felzárkózását, felemelkedését.

A kerületben koncentrálódó társadalmi problémák mérséklése, oldása érdekében erősíti a társadalmi kohéziót, a társadalomfejlesztést, e tevékenységében fő szövetségesének tekinti a kerületi non-profit szervezeteket. A kerület egészének egységes negyedenkénti fejlesztése és a közös társadalmi akarat biztosítja, hogy a kerület egyes részei közötti különbségek ne az alapvető szociális és szegregációs problémákból adódjanak. Erősíti a kerület lakosságára jellemző befogadó türelmet, küzd a társadalmi kirekesztődés mérsékléséért és a felzárkózás csatornáinak biztosításáért.

Az önkormányzat célja az, hogy megőrizze és - a lehetőségek szerint - emelje az időskorú lakosság életszínvonalát, jóléti szintjét. Az idős emberek megbecsülését azzal is elő kívánja segíteni, hogy a részükre nyújtott szolgáltatásokat fenntartja, illetve továbbfejleszti: tovább működteti az idősgondozó autóbuszjáratot, az ingyenes „Szűrő Szombat”-okat, megkezdte az idősellátó intézmények és az egészségügy új szolgáltatásainak fejlesztését, valamint a nyugdíjasok támogatási programjának kidolgozását. Az idősök helyzetének, problémáinak megismerése és a megoldások kialakítása során továbbra is döntő mértékben kíván támaszkodni az Idősügyi Tanács tagjainak munkájára.

- **Vállalkozásokra építő kerületi gazdaság**

A kerület jövőjének egyik alappillére a helyi gazdaság, és az itt élők erős gazdasági tevékenysége. A következő fejezetben ennek részletes kifejtése történik.

- **Megújult, biztonságos közterületek**

Az itt élők, dolgozók és a kerületben megfordulók biztonságának, különösen a közterületek biztonságának növelését alapvető célnak tartja az önkormányzat, s e célkitűzés elérésében számít a lakosság aktív együttműködésére. A közterületek rendjének, tisztaságának fokozása érdekében tett intézkedései mellett az önkormányzat kezdeményezi a közterületi együttélési kódex megalkotását, amely elősegíti a közös normák elfogadását, betartását, és megvizsgálja a rendelkezésre álló eszközök hatékonyságát. A hajléktalanság és a kábítószer fogyasztás kerületi koncentrációjából fakadó problémák kezelése érdekében vertikális együttműködést alakít ki a kormányzat intézményei, a Fővárosi Önkormányzat és az ellátó szervezetek részvételével. A minőségi kerületi környezet kialakítása, a szabadidő pihenéssel, sportolással való eltöltésének lehetőségeit bővítendő, az önkormányzat továbbra is kiemelt célként kezeli a közterületek és a zöldfelületek megújítását, valamint a sportolási lehetőségek bővítését. A megújult utcák, terek, parkok, sportlétesítmények állapotának tartós fennmaradása, fenntartása érdekében fontos szerep vár a non-profit szervezetekre és a helyi lakókra. A kerékpárút hálózat bővítésével a kerület bekapcsolódik a környezetterhelést csökkentő, egészséges, biztonságos modern városi közlekedési hálózat kialakításába.

- **Fenntartható lakókörnyezet**

A kerület hosszú távú felemelkedésének egyik legfontosabb biztosítója, a kerületi lakásállomány minőségének alapvető emelése. A jelenlegi lakásállomány közel 10%-a nem éri el a 20. sz-ban elvárt szintet sem. Az önkormányzat a rendszerváltáskor tragikus lakáshelyzetet és lakásállományt örökölt. Ennek átalakítása, racionalizálása, működésük biztosítása, üzemeltetésük hatékonyá tétele az egyik legnagyobb feladata az önkormányzatnak. Az épületek felújítása során a 21. századi körülmények kialakítása a cél úgy, hogy az üzemelési költségek csökkenjenek.

A kerületi lakásállomány megújításakor tekintettel kell lenni a megfizethetőségi szempontokra is. A környezetszennyezés csökkentése érdekében az épületek felújítása, intézmények korszerűsítése során törekedni kell minél több megújuló

energia termelő bevezetésére. A lakóingatlanok felújítása, korszerűsítése mellett a kerület intézményrendszerének korszerűsítése is fontos feladat. A közterületek állapotát alapvetően határozza meg, az ott parkoló autók helyzete. Az Önkormányzat a bevezetett egységes kerületi parkolási rendszer segítségével támogatni kívánja az itt élő lakók törekvéseit, annak érdekében, hogy megfelelő számú, minőségű és megfizethető parkolóhely alakuljon ki. Emellett fontos eleme a jövő tömegközlekedésének a kerékpár, ennek érdekében az önkormányzat segíti az itt élők igényeit kiszolgáló összefüggő kerékpárhálózat megteremtését.

- **Stabil Önkormányzat**

A kerületi fejlődés egyik alappillére a, lakossághoz közel álló differenciált szolgáltatásokat nyújtó, gazdaságilag stabil Önkormányzat. Ennek érdekében az önkormányzat működési bevételei és kiadásai közötti egyensúlyt fenn kívánja tartani, és törvényi keretek között növelni akarja a hosszú távú tervezhetőség biztosítását. Ezért költségvetési helyzetének megőrzése, fejlesztéseinek folytatása érdekében, ingatlanvagyon gazdálkodására hosszú távú vagyonpolitikai döntéseket hoz.

Emellett a kerület gazdasági szereplői aktivitásának növelését erejéhez mérten elősegíti. Józsefváros fenntartható fejlődése érdekében az Önkormányzat hivatalának, intézményeinek üzemeltetésének, kommunikációjának javítása kiemelt feladat. A megújítás során az üzemeltetési költségek optimalizálása érdekében, természetesen nagy hangsúlyt fektet az önkormányzat megújuló energiaforrások használatának bevezetésére, az elavult gépészeti rendszerek cseréjére. Az ügyviteli rendszer gyorsítása, szolgáltatásainak javítása érdekében az e- önkormányzati rendszer bevezetése a cél.

3.2 A gazdaságfejlesztés stratégiai céljai

- **Vállalkozásokra építő kerületi gazdaság**

A kerület jövőjének egyik alappillére a helyi gazdaság, és az itt élők erős gazdasági tevékenysége. A kerület gazdasági dinamikájának 3 fő eleme: az egyetemek és kutatóintézetek („tudásipar”); a budapesti viszonylatban is jelentős kulturális értékekre épülő turizmus, és a kerület tradícióit meghatározó vállalkozói réteg. Az önkormányzat ennek a három elemnek az erősítésére és összekapcsolására építi a helyi-gazdaságfejlesztési programját. A program legfontosabb célja, hogy támogassa a kerületi gazdaság szereplőinek törekvéseit, annak érdekében, hogy a fővárosi, az

országos és a nemzetközi gazdasági életben is versenyképessé tudjanak válni és hosszútávon azok is maradni.

A kerületi gazdasági élet erősítésének célja a foglalkoztatottság szintjének növelése, a kerület jövedelemtermelő és öfenntartó képességének erősítése, a munkanélküliek számának csökkentése, és a foglalkoztatásba történő visszavezetésük elősegítése. A munkanélküliek számának csökkentése érdekében a kerület támogatja a képzési foglalkoztatási programokat, a karrier programokat, valamint a vállalkozás fejlesztési programokat, melyek a versenyképes gazdasághoz biztosítják, a változásokra rugalmasan reagáló munkaerő kialakulását.

A kerület gazdasági programja két, egymással szoros kapcsolatban álló stratégiai főcél megvalósítása köré csoportosítható:

- I) A kerületi gazdaság versenyképességének növelése a városrész vállalkozásait segíti abban, hogy a budapesti, országos, európai és világpiacra értékesíthető termékeket és szolgáltatásokat állíthassanak elő.
- II) A foglalkoztatottság helyzetének javítása, mint stratégiai célkitűzés a kerület lakosságának kíván olyan lehetőségeket biztosítani, amelyek képessé, alkalmassá teszik őket arra, hogy akár városrész gazdaságában, akár a kerületen kívüli munkahelyeken munkát tudjanak vállalni.

- A kerületi gazdaság versenyképességének növelése

Budapest Józsefváros Önkormányzatának alapvető feladata, hogy a helyi közszolgáltatások működtetése mellett vállalja fel a helyi gazdaság fejlesztésének feladatát is. E feladatellátás a kerület gazdasági növekedését, az itt élők életminőségének javítását segíti elő. Az önkormányzati költségvetési bevételek növelése, valamint a városfejlesztési elképzelések megvalósítása is csupán a gazdasági növekedés elősegítésével valósulhat meg.

Annak érdekében, hogy a kerület gazdasági aktivitása elérje a kívánt mértéket, elengedhetetlen a vállalkozói versenyképesség növelése. Figyelembe véve a kerületi, területi sajátosságokat, a vállalkozók innovációs lehetőségét a tapasztalatcsere lehetőségeinek biztosítását, tudásközpontok a létrehozásával, és támogatás

szervezéssel is elősegíti az önkormányzat a versenyképes környezet kialakulásának érdekében.

- Szolgáltatások mennyiségi, minőségi javítása

Önkormányzat elsődleges feladata, hogy támogassa a hiányzó lakossági szolgáltatások célzó fejlesztéseket, szabályozási eszközeivel, és önkormányzati ingatlan vagyonpolitikájával. Az önkormányzat saját fejlődési utat határozott meg, összhangban a fővárosi, illetve regionális fejlesztési célokkal, például a Palota-negyedben a „kultúrára épülő szolgáltatások” fejlesztése, mely szerint a hagyományőrzés, az értékteremtés és a józsefvárosi identitás erősítése a legfőbb teremtő és fejlesztő erő az. Kerület a lakossági igények figyelembevételével alakítja gazdaságfejlesztési politikáját, melyet a városmarketing eszközeivel közvetít, a potenciális üzleti partnerek, befektetők felé.

- Turisztikai vonzerő javítása

A fenntartható és versenyképes turisztika az egyik fontos eleme a kerület gazdasági aktivitásnak. A piacképes idegenforgalmi, turisztikai létesítmények, kiszolgáló egységek kialakítása segít fenntartani a folyamatos fejlődést, biztosítja Budapest gazdasági rendszeréhez való csatlakozást és a városi életben való aktív részvételt, amely jövedelemforrást jelent és növeli a városrész önfenntartó képességét.

Az önkormányzat ösztönzi a vállalkozásokat, hogy a kereslethez alkalmazkodó kínálat nyújtsanak, és ezzel bővüljön a kerület szolgáltatási palettája. A turisztikai szempontból kiemelkedően fontos jelentőséggel bíró területekre látogatók igényei egyre mélyebben és alaposabban kerüljenek kielégítésre. Tudatosan kialakított, egységes városmarketinggel az önkormányzat a turisztikai vonzerőt hosszú távon tudja fenntarthatóvá tenni.

- „Tudásipar”, kreatív gazdaság

Józsefváros abban a szerencsés helyzetben van, hogy a kerületben több egyetemi intézmény és kutató intézet is található, a mai napig ezek az intézmények jelentik a kerület legnagyobb foglalkoztatási egységeit. Az önkormányzat és az intézmények környezet fejlesztésére irányuló együttműködése növelni tudja hallgatóik, oktatóik, kutatóik elégedettségét. A fejlesztések során, több helyen alakult ki - például a Belső-Józsefvárosban, vagy a Corvin Sétányon - kreatív, innovatív gazdasági

környezet melyek a további fejlődés alapjaivá, a fejlett tudásalapú, kutatás-fejlesztési tevékenységek valamint az azokat kiszolgáló szolgáltatások célterületeivé válhatnak. Emellett a kerület, különböző adottságokkal rendelkező negyedekkel rendelkezik, mely adottságokat szintén fejlődési forrássá alakíthatók, fejlődési útjának kijelölése segíti az eredmények megőrzését hosszú távon.

- **Az információhoz jutás esélyeinek javítása**

Az önkormányzat támogatja a piaci szereplők fejlődési-fejlesztési szándékait, lehetőséget biztosít az új információkhoz, a tudáshoz való hozzájutásukat, és az újítások vállalkozókhöz történő eljuttatását. A kerület elő segíti az információ áramlását vállalkozói fórumok, börzék és tematikus előadások, tanácsadás szervezésével. A szükséges információk megfelelő helyre és időben történő eljuttatása az egyik kulcsa a gyorsan alkalmazkodni képes vállalkozói réteg megszületésének. A fejlesztések megvalósításához, feladatok ellátásához, a folyamatok fenntartásához, az önkormányzatnak, a kerület fejlődésében érintett valamennyi szereplővel hatékony kommunikációt kell folytatnia. Ennek érdekében a gyors kétirányú információs hálózatok kialakítása, fejlesztése alapvetően fontos, és a vállalkozók, a lakosság, a non-profit szektor bevonásának egyik legfontosabb lépése.

3.3 A kerület foglalkoztatottsági helyzetének javítása

A kerület lakosságának és vállalkozásainak jövedelemteremtő és önfenntartó képessége javítása érdekében a foglalkoztatottság szintjének növelése szükséges. Elengedhetetlen, hogy a társadalmi különbségek növekedése megálljon és megkezdődjön a munkanélküliek számának csökkentése. A képzési foglalkoztatási programok, a karrier programok, valamint vállalkozás fejlesztési program segítségével támogatja az önkormányzat a terület fejlődését.

- **Magas színvonalú és differenciált közoktatási rendszer**

A versenyképes gazdaság egyik feltétele a korszerű közoktatás, amely megalapozza a képzést, a változásokra rugalmasan reagáló munkaerő kialakulását. A gyermekek, fiatalok és a tanulni vágyó felnőttek - minden társadalmi csoport - számára a magas színvonalú és differenciált közoktatási rendszer biztosítja, az esélyt az életminőség javítására, a társadalmi mobilitásra és az életen át tartó tanulás modern követelményének való megfelelésre. Az oktatási rendszer egyik legfontosabb feladata

a hátrányos helyzetű gyerekek, fiatalok differenciált fejlesztése, felzárkózása, a tehetséges gyerekek felkutatása és gondozása.

- **Munkaerőképzés**

A kerületi munkanélküliek száma csökkentésének egyik legfontosabb lépése a szakképzés vagy átképzés biztosítása a szakmával nem rendelkezők számára, melynek alapjainak lerakása a közoktatási intézményekbe történik. Segíteni kell a munkahellyel nem rendelkezőket munkahelykeresésben. Minél több aktív korút kell vissza juttatni a munkaerőpiacra, ezzel is növelve a gazdasági aktivitást, csökkentve a kerület szociális kiadásait.

- **Szakképzési program**

A szakképzési program során hiányszakmák képzése folyik, összhangban a Munkaügyi Kirendeltség által indított képzésekkel. Kiegészítő szakmák megszerzésére irányuló tanfolyamok valósulnak meg, lehetőséget adva a munkaerőpiacon hasznosítható, középfokú végzettség megszerzésére. A szakképzések mellett elengedhetetlenek a sikeres munkakeresés elősegítése érdekében a számítógépes képzések, és a karrierutak áttekintése, amelyek stabil munkaerőpiaci pozíciót és így megélhetést biztosíthatnak a hátrányos helyzetű fiataloknak.

- **Munkanélküliek helyzetének javítása**

A gazdasági válság következtében tovább nőtt a munkanélküliség a kerületben. Ennek jele, hogy Munkaügyi Központban megjelenők mellett megsokszorozódott a Kesztyűgyári Álláskereső Klubban is az álláskeresők száma. Ennek érdekében a kerület folytatja jól kialakult és a helyi lakosság által igényelt, programjait: álláskereső Klub, állásbörze, munkába állást segítő klub.

- **Új közfoglalkoztatási program**

Új kerületi közfoglalkoztatási program kerül kialakításra, amely illeszkedik a Nemzeti Közfoglalkoztatási Program céljaihoz és támogatási rendszeréhez.

- 1) **Gyakornoki program fenntartása diplomás munkakezdők számára**

A józsefvárosi gyakornoki program folytatása továbbra is elhelyezkedési esélyt nyújt a fiatal felsőfokú végzettségűeknek. 2010-ben e kísérleti program

keretében 12 álláshelyet tartott fenn az önkormányzat különböző intézményeiben.

II) Kiegészítő foglalkoztatási projektek

A projektek munkanélküliek foglalkoztatását teszik lehetővé, akik a szükséges képzés elvégzése után olyan tevékenységet végeznek, amelyek a kerület fenntarthatósággal, illetve a szolgáltatásbővítéssel kapcsolatos stratégiai céljait szolgálják:

házmesterek és viceházmesterek foglalkoztatása az önkormányzati tulajdonú bérházakban,

szociális mosoda projekt a kerület krízisterületein,

Az intenzív családmegtartó szolgáltatás segítő szolgáltatásai: a kliensek háztartással, gazdálkodással kapcsolatos gyakorlati oktatása, közterületi takarítói álláshelyek számának bővítése.

3.4 Józsefváros 2010-2014-ben

A kerületi gazdaságfejlesztés stratégiai céljainak elérése egymásra épülő, integrált programokkal, valamint olyan célzott, folyamatos fejlesztésekkel valósítható meg, amelyekkel a futó fejlesztési projektek eredményei megőrizhetők, és azokra építve további eredményeket ér el. A program egyes elemei közvetlenül (Corvin Sétány Program, Teleki téri piac felújítása, közterületi programok), más elemei pedig közvetve (bölcsődefejlesztés, Okmányiroda bővítése, széleskörű partnerség) járulnak hozzá a gazdasági fejlődéshez, Józsefváros versenyképességének növeléséhez, az itt élők életkörülményeinek javításához.

A józsefvárosi polgárok igényein alapuló felsorolás az elvégzendő feladatokat veszi sorra, irányt adva a kerület vezetésének, hogy döntéseikkel a mással nem helyettesíthető, egymással szorosan összefüggő feladatokat végrehajtsák a következő négy évben. Ezek a komplex feladatok azonban időnként áthúzódhatnak a következő évre, évekre is, valamint vannak olyanok, amelyeket fontosságuk miatt nem a tematikus évben, hanem korábban kezdünk el, illetve fejezünk be.

4. fejezet áttekintése - Fejlesztések áttekintések

A fejlesztések közül, a Magdolna Negyed Programot, és az Európa Belvárosa Programot a következő fejezetben tekintjük át.

4.1 Corvin Sétány Program

Az általános gazdasági helyzet és az elmaradt fővárosi támogatások miatt a Corvin Sétány Program 2009 - 2010 évben átmenetileg lelassult. Lassulás, hiszen a program ezen időszakban is látványos eredményeket produkált. A 2011-es és 2012-es évek ismét az előkészítés kerül középpontba. Az Önkormányzat tervei között szerepel, hogy a még programban szereplő önkormányzati vállalások teljesítése, átépítésre kerülnek az előregedett víz-, gáz- és elektromos vezeték hálózatok. 2017-18-ra várhatóan elkészülnek a közterület felújítások, befejeződik a Corvin Sétány.

4.2 Auróra utcai Szakorvosi Rendelőintézet fejlesztése, bővítése

Az önkormányzat döntése szerint, a Józsefvárosi Egészségügyi Szolgálat (JESZ) épületének bővítésével és felújításával oldja meg egészségügyi feladatainak ellátásának fejlesztését és a járó beteg szakellátás korszerűsítését. Emellett az ingatlan mérete és kialakítása lehetővé teszi további kapcsolódó önkormányzati funkciók elhelyezését. Az önkormányzat döntött arról, hogy a Rendelőintézet felújításához kapcsolódóan létrehozza és megépíti a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató Központot 1500 m2 felszín feletti és 800 m2 felszín alatti területen. Az intézmények számára szükséges és adott zöldfelület lehetővé teszi az intézmények elválaszthatóságát és külön zavartalan üzemeltethetőségét. A parkolók pótlására és többlet igények kielégítésére a terület egy része alá térszín alatti parkoló kerül megépítésre. A Rendelőintézet 8 emeletes épülete kerül felújításra, és megépül egy 56 férőhelyes mélygarázzsal ellátott 4 szintes épület, mely a Józsefvárosi Családsegítő Szolgálatnak, a Józsefvárosi Gyermejjóléti Szolgálatnak, az ezüstfenyő Gondozóháznak és apparátusaiknak ad otthont közel 1500 m2-en. A szakmai program az ÁNTSZ-szel, a JESZ, a Családsegítő, a Gyermejjóléti szolgálat és a Gondozóház vezetésével egyeztetve került kialakításra. A Szolgáltató Központ kialakítása hatékonyabb működést, magasabb színvonalú, és sokrétűbb szolgáltatások kialakítását teszi lehetővé.

4.3 Teleki téri piac

Teleki tér a Józsefváros harmadik legnagyobb tere, a 19. század derekán jött létre, és a használtcikk piac 1950-es elköltöztetése után alakították ki jelenlegi formáját,

amelyen jelentős fejlesztés, beavatkozás, sőt felújítás azóta sem történt. A piac jelenlegi műszaki állapotában a kor elvárásainak, a törvényi előírásoknak és szabványoknak nem felel meg. Mind a piac, mind a környezete teljes átalakítást igényel. A Teleki téri piac rekonstrukcióját 2012-re külső források bevonásával valósítja meg az önkormányzat. Az új piac a hagyományos piaci tevékenységek mellett magas színvonalú szolgáltatások elérését teszi lehetővé, amellett, hogy a környék életét tönkre tevő funkciók megjelenését az önkormányzat minden erejével akadályozni fogja.

4.4 Bölcsődeépítés a Tolnai Lajos u. 19. szám alatt

Józsefvárosi Önkormányzat európai uniós pályázati források bevonásával épít bölcsődét a Tolnai Lajos utca 19. sz. alatt. A hiánypótló beruházás megvalósításával, a bölcsődei férőhelyek számának növelésével a gyermekes szülők munkaerőpiaci reintegrációja segíthető elő. A 350 millió forintos beruházás megvalósítása 2012-ben megvalósult.

4.5 Orczy Negyed Program

Józsefváros három nagy városfejlesztési projektjét - Palotanegyed, Corvin Sétány Program, Magdolna Negyed - követően megkezdődik a kerület egyik legszegényebb, és legleromlottabb területén is a fejlesztési program kialakítása. Mivel a korábban követett városfejlesztési modellek - befektetői tőke bevonása, uniós támogatás igénybevétele - a negyedben nem alkalmazhatóak, a gazdasági válság, illetve az uniós források megszűnése miatt, a kerület vezetése új városfejlesztési koncepció kidolgozását tűzte ki célul. A program kidolgozásának első lépéseként, nemzetközi tapasztalatok megismerése céljából, holland szakemberek bevonásával konferencia kerül megszervezésre, melynek keretében megismerhető a bérlakás gazdálkodás holland modellje.

4.6 Ludovika Projekt

Az Orczy park a kerület - fővárosi szinten is nagy jelentőséggel bíró - legnagyobb összefüggő zöld területe. Az Orczy park fejlesztése - Közszolgálati Egyetem - kormányzati szerepvállalásban kerül megvalósításra, amely sokrétűen befolyásolja a negyed életét.

5. fejezet áttekintése - Akcióterületi tervek

5.1 A Magdolna Negyed Program II. eredményei

Az oktatás alprogramon belül megtörtént a Lakatos Menyhért Általános Művelődési Központ energiahatékonysági (170db hőszigetelt nyílászáró cseréje) és akadálymentesítési célú felújítása (lépcsőjáró, mozgássérült lift, akadálymentes WC). A nyitott intézményi programok támogatása céljából klubhelyiség (80nm) lett kialakítva a hozzá tartozó 48nm-es pincerész felújításával, szabadidős, sport és klubfoglalkozások számára. Az iskolában délutáni foglalkozásra, szabadidős programra, táboroztatásra került sor.

A közösségfejlesztési alprogramon belül közösségi célú sportudvar lett kialakítva, lebontott bérház helyén 2db többfunkciós sportpályával (kosárlabda, röplabda). Ezen felül a Közösségi Ház programjai között állandó (festőműhely, kamaszklub, drámaszakkör, baba-mama klub, Hip-Hop, karate) és időszakos (Magdolna Napok, Kesztyűgyári Szieszták, Egészségnap) program megvalósítására került sor.

Az általános iskolás fiataloknak megtartott bűnmegelőzési célú tanórákon a szakemberek a szenvedélyekkel, bűnözéssel foglalkoztak. Öt érintett iskola összesen 79 tanórát igényelt, amelyet a közsféra és a helyi non-profit szervezetek szakemberei tartottak meg.

A resztoratív szemléletű diákoknak szóló csoportfoglalkozások és pedagógusképzés megvalósításában 4 iskola diákjaival és pedagógusaival folyt a munka. 400óra csoportfoglalkozást tartottak meg hátrányos helyzetű gyerekek számára, 100óra egyéni esetkezelésre került sor, a pedagógusok összesen 90óra konzultáción vettek részt.

Szenvedélybeteg, drogfogyasztó fiatalok számára nyújtott alacsonyküszöbű szolgáltatásokat hétköznap, napi 4-8 órában lehetett igénybe venni a negyed területén.

Szomszédsági rendőr projektelem keretében a kerületi kapitányság járőrei napi 12órás gyalogos szolgálatot teljesítettek a negyedben.

Az intenzív családmegtartó szolgáltatás kísérleti projekt során 20 családdal történt meg a kapcsolatfelvétel, problémafeltárás. 11 súlyos krízishelyzetben lévő kisgyermekes család gondozása zajlott, napi több órás családgondozói munkával és 24órás telefonos elérhetőség biztosításával. A gondozottak életében lényegi előrelépés következett be.

Közterületi szociális/drogmunka program során a közösségi alapellátásba 20főt; a drop-in ellátásba 123főt, az utcai megkereső szolgáltatással összesen 523főt sikerült elérni. Az éjszakai ping pong szolgáltatást összesen 276fő vette igénybe.

Biztonságos kapu, biztonságos közterület projektem keretében lezajlott a negyed „legfertőzöttebb” utcaszakaszainak felügyelete szociális munkások segítségével. Fő tevékenység volt a hajléktalan emberek utcai szociális munka keretében való ellátása, és a hajléktalan emberek alkalmi foglalkoztatásának elősegítése. Magdolna negyedben a közterületek takarításán - heti két napban, 293 alkalommal, összesen 22fő foglalkoztatására került sor. A program során munkát vállalók többsége a jövedelméből javítani tudta életminőségét. 16 felújított bérházban belső kamerarendszer kiépítése történt meg.

A komplex beavatkozások részeként megújult 4 önkormányzati tulajdonú szociális bérház utcai homlokzata, 10 bérház részleges, 2 bérház teljes felújítása. Összesen 430 szociális bérlakás esetében javultak jelentősen a lakhatás körülményei. A komfort nélküli lakások aránya 56%-ról 12%-ra csökkent. Az épület-felújítási alprogram társasházi projekteleme keretében 7 társasházi épület részleges felújítása történt meg.

A közterület-rehabilitációs beavatkozások során megújultak a korábban felújított Mátyás téri parkhoz csatlakozó közterületek. A tér nyugati és déli oldalán kétirányú közúti forgalmi rend létesült a csatlakozó járdafelületek felújításával. A Koszorú és Tavaszmező u. torkolatában a sétáló utcához csatlakozó forgalom-csillapított, díszburkolattal ellátott utcaszakasz került kialakításra. A tér északi és keleti oldalán a közúti forgalom megszüntetése mellett díszburkolattal, új közvilágítással, és jelentős új zöldfelülettel ellátott sétálóutca létesült, csőszházzal és nyilvános WC-épülettel, biciklitárolókkal, padokkal, szemégyűjtőkkel, és sakkasztalokkal. A közterület-rehabilitáció részeként közösségi célú szabadidő-, és sportudvar létesült a Dankó u. 18. szám alatti korábbi foghíjtelken sportpályával, nyilvános WC épülettel, jelentős zöldfelülettel szegélyezve.

A képzési és foglalkoztatási alprogram részeként képzési programok megvalósítására került sor: vendéglátó-eladó (11fő), számítógép-kezelő (38fő), web-szerkesztő (15fő), villanyszerelő (12fő), ingatlan fenntartó-karbantartó (17fő). A foglalkoztatási projekthez kapcsolódóan álláskereső klub működött, és a területileg illetékes munkaügyi központtal együttműködésben állásbörzékre, munkaügyi fórumokra került

sor. Nők munkába állását segítő foglalkozások, és felnőttek felzárkóztató tanfolyamainak megvalósítása zajlott.

A gazdasági célú beavatkozások részeként szolgáltatásbővítés keretében 5db önkormányzati helyiség kedvezményes bérbeadásával támogatta a program a kezdő vállalkozásokat (varroda, fodrászat, kávézó, életviteli tanácsadás, szociális diszkont).

5.2 Az Európa Belvárosa Program eredményei

A Józsefvárosi Önkormányzat 2012-ben fejezte be a Palotanegyedben megindult „Európa Belvárosa kulturális gazdaságfejlesztési programot” (KMOP-5.2.2./B-2f-2009-0004), amely uniós támogatással valósult meg. Az egyedülálló és számos újítást tartalmazó program célja, hogy az egykor Budapest kulturális központjának számító negyed visszakapja régi fényét.

- **Megújult öt közterület - Közterületi program**

A program során 1.600m² sétáló és 10.900m² csillapított forgalmú utca létesült a Gyulai Pál, a Kőfaragó, a Mária, és a Horánszky utcákban, illetve a Gutenberg téren. A rekonstrukció keretében fásítás is zajlott és kerékpártárolók is létesültek. Öt épület kapott díszkivilágítást. A Gyulai Pál utca egy szakasza az autós forgalom elől elzárt közterületté alakult, így a Palotanegyed a meglévő Krúdy Gyula utca mellett újabb sétáló utcával gazdagodott. A műszaki kivitelezést a negyedben élő civilek csoportja, a Civilek a Palotanegyedért Egyesület is végig figyelemmel kísérte.

- **H13 Diák és Vállalkozásfejlesztési Központ – Örökségvédelmi program**

A Horánszky utca 13. szám alatt elkészült a diákok és kisvállalkozásokat segítő Diák és Vállalkozásfejlesztési Központ, vagy egyszerűbben a H13. Az intézmény várhatóan 2012. októberben kezdi meg működését.

Az új intézmény a tervek szerint kulturális, szellemi és szabadidős színterré válik. A kulturális programok mellett a H13 helyszínt, tanácsadást és infrastruktúrát nyújt a fiatal vállalkozók, az új kezdeményezések számára. A központban működik majd egy diákcserevel foglalkozó információs központ, illetve egy rendezvények, színházi előadások helyszínéül is működtethető nagyterem. A H13 saját információs irodája, az Infobox is segíti a fiatalokat.

Számos változáson ment át a Palotanegyed az elmúlt két évben. Az Európa Belvárosa Program megvalósításával a Józsefvárosi Önkormányzat célja, hogy hosszú távon a városrészt Budapest egyik legvonzóbb, pezsgő kulturális élettal rendelkező helyszínévé alakítsa. Az önkormányzat ezt a megújulást az itt élőkkel, a városrészben működő szervezetekkel együttműködésben képzei el.

- **Identitáserősítés – Kulturális és civil programok**

Az önkormányzat az Új Irány Tájépítész Kft-vel, a Civilek a Palotanegyedben Egyesülettel, a Rév8 Zrt-vel, a helyi lakosokkal és más szervezetekkel együttműködésben „Palotanegyed Most” címmel kiadványt készített, amely a múlt, a jelen és a jövő tükrében próbálja elkalauzolni az érdeklődőt a városész értékei közt.

A program keretében irodalmi, 56-os és „Pál utcai fiúk” témájában három ún. tematikus városi sétaútvonal került kialakításra, amelyek nyomvonalát, állomásait az egyes épületek homlokzatán elhelyezett táblák, matricák jelzik.

A program kulturális és civil tevékenységei keretében megszületett kiadványok (könyv, térkép) terjesztése 2012. szeptemberben kezdődik meg.

A kultúra élénkítését a Palotanegyed Fesztivállal indította Józsefváros, 2010-ben, amelynek első felvonását júniusban, második felét pedig augusztusban rendezték meg. A nagy sikerű rendezvényekre több ezer ember látogatott el, ahol a kézműves foglalkozások és utcai játékok mellett számos neves fellépő előadását nézhették meg.

Megújult az Európa Belvárosa Programról szóló honlap. A projekt keretében elvégzett beruházások részletei mellett a www.europabelvaros.hu internetes portálon hozzáférhetővé tette az önkormányzat azokat a kulturális tartalmakat is, amelyeket a városi tematikus sétákról, illetve a Palotanegyed Most című kiadványról tudni érdemes. A honlapról a jövőben minden a Palotanegyedet érintő fejlesztésről, rendezvényről értesülhetnek az érdeklődők.

- **Az Európai Unió támogatás**

A program teljes költsége 1 653 millió forint, amelyből uniós támogatásként több mint 900 millió forint kerül elszámolásra. A közterületek felújítása 770 millió forintba, a Horánszky 13. szám alatti új intézmény pedig 574 millió forintba került, ezek uniós támogatása közel 730 millió forint volt

6. fejezet áttekintése - Anti-szegregációs terv

A 2001. évi Népszámlálás adatai alapján 2008 márciusában a KSH Népszámjegyzésközpontjánál kiadott adatok szerint a kerületben nem volt - a szegregációs mutató alapján - szegregátumnak tekinthető lakótömb. Két lakótömb (80051-es és 80105-ös tömbök) esetében a szegregációs mutató értéke alig maradt a szegregátumnak minősítő arányszám határértéke (50%) alatt. Ezeket a tömböket a 2008-ban készített Antiszegregációs tervben megvizsgáltuk és igazoltuk, hogy a 2001 óta lezajlott ingatlanpiaci folyamatok alapján e két tömb nem tekinthető szegregátumnak. Felhívtuk a figyelmet azonban arra, hogy egyes városrészekben (Magdolna- és Orczy-negyedek) a határérték alatt maradó tömbök szegregáció szempontjából veszélyeztetettek.

Tekintettel arra, hogy a szegregált területek elhelyezkedésének meghatározásához használt határérték Budapest esetében 35%-ra csökkent (ld. Városfejlesztési kézikönyv, Második javított kiadás, 2009. január 28., 119. oldal) a két, korábban szegregátumnak nem minősülő, határérték alatti tömb szegregátummá vált. E tömbökről továbbra is az a véleményünk, hogy nem tekinthetők szegregátumnak.

6.1 A területi szegregáció változásai

Amint azt a mindennapi tapasztalatok mutatták és mutatják, valamint az Integrált Városfejlesztési Stratégia Antiszegregációs Terv fejezete adatokkal is jól alátámasztotta, a társadalmi problémák jellemzően két területi egységben, a Magdolna negyedben és az Orczy negyedben sűrűsödnek. A legfontosabb problémákat a 2005-ben a két szegénynegyedben végzett, már idézett kérdőíves kutatás beszámolója az alábbiakban foglalta össze (az adatok a két negyed együttes adatait mutatják, lényeges eltérés nincs közöttük).

„alacsony iskolai végzettség - a háztartásfőket, azok házas- vagy élettársait és a 15-65 év közötti, teljes munkaidőben foglalkoztatott vagy vállalkozóként dolgozó háztartástagokat (az ún. potenciális háztartásfőket) együttesen figyelembe véve, megállapítható hogy e csoport tagjainak 39%-a esetében az iskolai végzettség legfeljebb 8 általános iskolai osztály, s 7%-uk a nyolc osztályt sem végezte el.

A gazdaságilag inaktívak magas aránya - a „potenciális háztartásfők” közé tartozó csoport 44%-a gazdaságilag nem tekinthető aktívnek, 41% dolgozik teljes munkaidőben foglalkoztatottként. Az inaktivitás formái szerint e csoport tagjainak 27%-a öregségi nyugdíjas, 9%-a leszázalékolt, rokkantnyugdíjas, 7%-a munkanélküli.

Minden tizedik háztartásban van legalább egy munkanélküli tag, s e háztartástagok fele legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

Jelentős bevándorlás a negyedekbe - a megkérdezettek 53%-a született budapesti és csupán 24%-a született józsefvárosi. A megkérdezettek jelenlegi lakását megelőző lakásainak 80%-a volt budapesti lakás, de Józsefváros csak 37%-uknak adott otthon mai lakóhelyüket közvetlenül megelőzően is.

Magas a kis létszámú háztartások aránya - a háztartások két harmada csupán 1-2 fős háztartásból áll: az egyfős háztartások aránya 38%, a kétfősöké pedig 31%.

A lakásállomány összetétele, minősége rendkívül kedvezőtlen - A negyedek lakásainak több, mint fele egyszobás lakás, ezeknek a lakásoknak több, mint a negyedében 3 vagy annál több személy lakik. Az utólagos komfortosítás elterjedtsége ellenére a lakások 21%-ban nincs sem wc, sem fürdőszoba, illetve zuhanyzó.

Az alacsony jövedelmű háztartások magas aránya - a vizsgált háztartások 13%-ában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a nyugdíjminimumot (2005-ben 24700 Ft), 44% esetében pedig annak kétszeresét (49400 Ft).

Az önkormányzati bérlakásban élő háztartások és a tulajdoni lakásban élő háztartások gazdasági, szociális helyzetének lényeges eltérései - A két negyedben az önkormányzati tulajdonban lévő lakások aránya 41%, amely kiemelkedően magas arányt jelent. A bérlakásokban élő háztartások jövedelmi viszonyait, lakáskörülményeiket és a lakáskiadásokkal való eladósodottságukat (díjhátralék) tekintve jelentősen rosszabb helyzetben vannak, mint a tulajdoni lakásban élő háztartások. E tények indokolják, hogy a bérlakásokat csupán a benne élők 28%-a akarja megvásárolni.

Elégedettség-elégedetlenség a lakáskörülményekkel - a lakóhellyel, lakáskörülményekkel való elégedettség tekintetében a tulajdonban lakók és a bérlők között jelentős különbséget találtunk. A tulajdoni lakásokban élő megkérdezettek 69%-a elégedett, viszont az önkormányzati bérlakásokban élők csupán 42%-a elégedett lakóhelyével, lakáskörülményeivel. Az elégedetlenek véleményük indoklására elsősorban a környékkel való elégedetlenségre (35%) és a ház lakóival való elégedetlenségre hivatkoztak (26%), s csupán ezt követte a ház műszaki állapotára (23%), a lakás - kis - alapterületére (22%) és a komfortosság hiányára (13%) való hivatkozás.

Jelentős költözési szándék - a megkérdezettek fele nem akar elköltözni a negyedekből, viszont 18%-uk 1-2 éven belül szeretné elhagyni jelenlegi lakását, 11% pedig szintén költözne, de úgy véli, nincs rá lehetősége. Mindkét említett csoportban az önkormányzati bérlők felülreprezentáltak, azaz közülük 22% költözne sürgősen és 17% menne, ha volna rá lehetősége.

A Magdolna-negyed legfontosabb problémái: köztisztaság és közbiztonság - A Magdolna-negyedben élő megkérdezettek véleménye szerint lakóhelyük környékének egyik legfontosabb problémája a közterületeken, üres telkeken és házakban található szemét, kosz, lom, mocsok és bűz, egyszóval a köztisztaság. Másik, ezzel egyenrangú problémának a közbiztonság kérdését említették. A válaszadók egy kis része e kérdéssel összefüggésben konkrétan a kábítószer fogyasztást és terjesztést, a prostitúciót és az ott élők, a negyedekben megfordulók antiszociális viselkedését (is) említette. A válaszadók 13%-a úgy vélte, lakóhelyének környékén nincs probléma.

A bűncselekmények áldozatává válásának fokozott kockázata - 2003. január és 2005-április között a megkérdezett háztartások 15%-a említette, hogy tagjai közül valaki bűncselekmény áldozatává vált. A kutatásban vizsgált hat bűncselekménytípus közül a leggyakrabban említett cselekmény a lopás volt. A nem biztonságos területet megnevező válaszadók elsősorban a Lujza utcát és a Diószeghy utcát nem tartják biztonságosnak a kerületben. A válaszadók válaszainak 36% azt jelezte, hogy ezek a területek „soha nem biztonságosak”, a válaszok 19%-a a 16-20 óra közötti időszakot, 29%-a pedig a 20-24 óra közötti időszakot mutatta elsősorban nem biztonságosnak. E környékeken elsősorban lopástól, testi sértéstől/rablástól és betöréstől tartanak a válaszadók.” (ifj. Erdősi, 2006: Magdolnán a helyzet I. - A józsefvárosi Magdolna-negyed és Orczy-negyed lakosságának helyzete és egyes kérdésekkel kapcsolatos véleménye)

A rendszeres szociális támogatásokban részesülő háztartások Magdolna-negyedbeli számát a kerület összes támogatott háztartásának számához viszonyítva jól látható, hogy e negyedben - és vélhetően az Orczy-negyedben is - a rendszeresen támogatottak jelentősen felülreprezentáltak a 15%-os lakossági arányhoz képest. Még világosabbá tehetjük e tényt az ún. lokációs index alkalmazásával. Egy példával bemutatva a támogatások e koncentrációját: a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez tartozó lokációs index 1,99, ami azt jelenti, hogy a kedvezményben részesülő háztartások száma közel kétszer akkora, mint amelyet a negyed háztartásainak aránya indokolna.

Az oktatási szegregációval kapcsolatosan a már idézett Szociális Szolgáltatás Tervezési Konceptió felülvizsgálata című tanulmány így fogalmaz: „A kerület közoktatási intézményeiben is jelen van a szegregáció, részben spontán jelenségként (a szülők a szabad iskolaválasztás révén a magasabb presztízsű óvodákba/iskolákba íratják gyermekeiket), részben az oktatásszervezés ad módot rá a tagozatos osztályok működésével.

Az intézmények presztízse közötti különbségek kitapinthatóak. A statisztikák egyértelműen mutatják az iskolák eredményessége közötti különbséget. (A Lakatos Menyhért Általános Iskolában az országos átlagnál magasabb arányban találkozunk hiányzás miatti évfolyamismétlőkkel, ennek okait nagyrészt ismertek, de a problémát orvosolni szükséges. A diákok az országos átlagot meghaladó arányban folytatják tanulmányaikat szakiskolában. A kompetenciamérés adatai szerint az országosnál lényegesebben gyengébb az ebben az iskolában tanuló diákok teljesítménye, az iskolán kívüli segítő programokban csak a gyerekek 7 %-a vesz részt.)” (Józsefváros Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2009.).

Az egyik krízisterület leszakadásának megállítását célozta 2005-2008 között Magdolna Negyed Program I. integrált szociális városrehabilitációs program, majd 2008-2011 között Magdolna Negyed Program II., utóbbi 1,733 milliárd forint európai uniós támogatásból valósult meg.

6.2 Gyermekvédelem, gyermekjólét változásai

A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió 2009-es felülvizsgálatának megállapításai szerint a hátrányos helyzetű gyermekek aránya 37-38%, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya 14-15% (a pontatlanság a különböző adatok eltéréséből adódik) a kerületben. A sajátos nevelési igényű és részképesség-zavaros gyermekek aránya 7%, ami megegyezik az országos átlaggal (a hátrányos helyzetű gyerekek arányát városrészenként a következő táblázat mutatja be). A Konceptió egyebek között megállapítja, hogy - a meglévő területi szegregációval együtt - problémagócponthoz tartoznak a legrosszabb sorú józsefvárosi gyermekek helyzete.

Az „Átfogó értékelés Budapest Főváros Józsefvárosi Önkormányzat 2010. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról” című dokumentum megállapításai szerint a Józsefvárosi Családsegítő Szolgálatban 2010-ben megjelent ügyfelek csupán 18%-a volt aktív kereső, viszont 46%-uk álláskereső volt. A

szolgáltatást igénybe vevők 63%-a anyagi eredetű segítségnyújtásért fordult a szolgálathoz.

Külön problémás csoportot jelentenek a bizonytalan lakhatással rendelkező családok. Közéjük tartoznak a jogcímnélküli bérlők, a bejelentett lakcímmel nem rendelkező szívésségi lakáshasználók, rokonokhoz felköltözők, illetve az önkényes lakásfoglalók. E kategóriák helyzete persze igen eltérő. A bejelentett lakcímmel nem rendelkező kliensek a szociális ellátásokból nem részesülhetnek, amely igen érzékenyen érinti a gyermekes családokat. A 146/1993. (X.26.) Korm. rendelet biztosítja a közterületre való bejelentkezést, azért, hogy bizonyos támogatásokban, ellátásokban ők is részesülhessenek.

Minőségében más problémát jelentenek az önkényes lakásfoglalók, ezeknek a családoknak a száma igen jelentős a kerületben. Főként vidékről felköltözők, számottevő közöttük a gyermekes család, melyek időnként bekerülnek a szociális ellátórendszer látókörébe, de helyzetük nehezen követhető, mivel lakhelyüket gyakran változtatják. Ezek a családok általában alkalmi munkából élnek, a gyermekeik óvodába, iskolába nem, vagy csak időszakosan járnak, a legmarginalizálódottabb csoporthoz tartoznak.

Nagyon gyakori probléma az önkényes lakásfoglalók kilakoltatásánál a gyermekek elhelyezésének kérdése.

Az önkényes családok felé a legkisebb a tolerancia az önkormányzat és lakosság részéről egyaránt, elsősorban egyes családok szélsőségesen deviáns viselkedése miatt, mely erős kihatással van egy-egy szűkebb terület életminőségére. A kerületben különösen kedvezőtlen azoknak a gyermekes családoknak az aránya, ahol az aktív korú felnőttek tartósan munkanélküliek, alacsony iskolázottságúak. Ezeknél a családoknál hatékony beavatkozás hiányában a kedvezőtlen társadalmi helyzet a gyermekeknél újratermelődik. A kerületben élők egészségi állapota az átlagosnál jelentősen rosszabb, ami részben a korösszetétellel (előregedés), részben a rossz szociális helyzettel van összefüggésben.

Általánosan is jellemző, hogy a lakosság körében a mentális és pszichiátriai betegek aránya jóval magasabb az átlagnál. Az itt élők rossz anyagi helyzetét tükrözi az is, hogy a családsegítőhöz forduló klienseink mintegy felének nem elegendő a havi jövedelme kiadásaik fedezésére, illetve hónap végén nehézségeik vannak. A

lakásfenntartással kapcsolatos hátralékok problémája a háztartások nagy részének komoly gondot okoz.

Általánosan is jellemző, hogy a lakosság körében a pszichiátriai betegek aránya jóval magasabb az átlagnál.

2010-ben 3214 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A juttatásban részesült gyermekek száma az előző évhez képest emelkedett, amely évek óta tartó tendencia. 2010-ben 1890 új igény volt a támogatásra. Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezménykapcsán 1939 határozat született, összesen 33 millió forint értékben. A Józsefvárosi Gyermekjóléti Szolgálat 2010. évben összesen 1001 gyermek és fiatalok számára nyújtott segítséget, amely 647 családot jelentett.

A fenti számokból egyértelműen látszik, hogy az átmeneti nevelésbe került fiatalok igen kis százaléka kerül vissza vérszerinti családjába, mely arra utal, hogy a bekerülési problémák nagy része olyan (hajléktalanság, szülői alkalmatlanság, súlyos anyagi problémák), amely a szociális munka eszközeivel nem orvosolhatóak. A 127 védelemben vett gyermeknél az esetek 60%-ban egy évnél hosszabb ideje fennálló védelemben vételről van szó, miután a családok életében nem történt előremozdulás. Ugyan ez mondható el az alapellátásban gondozott családokról is, hogy általában az alapellátásos gondozás hosszú évekig tart, így Szolgálatunknak nem nagyon van lehetősége eseteket lezárni, ugyanakkor évről évre egyre több új eset indul.

1645 esetben érkezett konkrét problémáról jelzés a jelzőrendszer tagjaitól Szolgálatunkhoz, melyben intézkedésünket kérték. A legtöbb problémát az oktatási intézmények jelezték, 543 esetben, általában iskolai hiányzásokat, a fiatalok durva, agresszív megnyilvánulásait, illetve a szülők elhanyagoló magatartását. 487 esetben kereste meg Szolgálatunkat a jegyzői Gyámhatóság, Gyámhivatal, általában környezettanulmány készítése céljából, valamint a hozzájuk érkezett jelzések kivizsgálásának okán. Egyéb más szociális intézmények 187 esetben, átmeneti gondozást biztosítók 133 esetben kérték az együttműködésünket, illetve információadásunkat egy-egy család esetében. Kimagaslóan magas volt a 2010. évben a Rendőrségek által kért intézkedések száma, mely legtöbbször védelemben vétel kezdeményezésére irányult a fiatalok bűnelkövetései miatt, mint egy 80 esetben. Védőnőktől, kórházak szociális munkásaitól 72 esetben kaptunk intézkedésre vonatkozó levelet, az esetek nagy részében súlyos elhanyagolás, illetve kábítószer használat miatt a gyermek nevelésére alkalmatlanná vált szülőkről.

Sajnálatos módon a kerületben igen komoly problémát jelent a fiatalok bűnelkövető magatartása. A 2010. évben gyermekkorú 10 esetben, fiataikorú, pedig 57 esetben követett valamilyen szabálysértést, míg a bűnelkövető gyermekkel 10 esetben, fiataikorúval 33 esetben került Szolgálatunk kapcsolatba. Összesen 110 fiatal és gyermekkorú került az Intézmény látókörébe valamilyen szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetése miatt. Ez az ellátottak 10%-a.

A kerületben óriási problémát jelent a családok lakhatásának hiánya, illetve a nem megfelelő lakhatási körülményeik. Vizes, dohos, zsúfolt, sötét, penészes, rovaroktól hemzseggő lakásokban él a klienseink nagy része. A lakhatás hiánya miatt családok átmeneti otthonában összesen 19 családot helyeztünk el, összesen 42 gyermekkel. Gyermek Átmeneti Otthonába 38 gyereket küldtünk, ebből 10 főt védelembe vétel mellett.

A Józsefvárosi Gyermekjóléti Szolgálat Gyermek Átmeneti Otthona által működtetett krízislakásokra a 2010. év során is nagy igény volt a Szolgálat ügyfelei részéről. Az ingatlanhasználat és a beköltözés feltételei a korábbi évekhez hasonló volt, változás nem történt. A krízislakást igénybevevő családoknak előtakarékosságot kellett fizetniük, a lakások közüzemi díjait és fenntartási költségeit továbbra is a Gyermekjóléti Szolgálat fedezte.

A Gyermek Átmeneti Otthonában tavaly összesen 36 gyermek 3676 gondozási napot töltött, ami átlagosan 11 gyermek gondozását jelentette. A 2010. évben sokkal nagyobb arányban kerültek be lakhatási problémával küzdő családok gyermekei, mint korábban, ennek fő oka, hogy a kerületi lakosság körében is észlelt egyre nagyobb mértékű szegénység, szociális válsághelyzet figyelhető meg. A tavalyi évben a szegény családok gyermekei sokkal több esetben voltak fertőzöttek tetűvel és poloskával, ami az intézménynek is egyre nagyobb anyagi terhet jelentett.

Az önkormányzat Képviselő-testülete 2011.05.01. napjától átalakítással létrehozta a Józsefvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ költségvetési szervet. A gyermekjóléti központ létrehozása szakmailag nagyon komoly előrelépés, a megnövekedett kapcsolattartási ügyek, az utcán csellengő és kábítószerrel visszaélő fiatalok felderítése, a kórházban elhagyott, és bántalmazott gyermekek problémáinak megoldása terén.

A fiataikorúak által elkövetett bűncselekmények közül a legjellemzőbb a különféle kereskedelmi láncok, üzletek sérelmére elkövetett bolti lopások. Ezek közül is a

luxus márkákat forgalmazó üzletekben megvalósított cselekmények a leggyakoribbak, melyek a kerület területén főként az Aréna Pláza, valamint a Corvin bevásárlóközpont megnyitásával jelentek meg. Az elkövetés motivációja többnyire nehezen állapítható meg, többnyire saját célra, illetőleg használatra történő lopás, de nem zárható ki, hogy a termékek áron aluli értékesítésével „könnyen” szerezhető zsebpénzt szereznek kiegészítésképpen.

A VIII. kerület területén továbbra is jelen van a fiatalkorúak által útonállászerűen elkövetett rablás, illetve kifosztás bűncselekmény elkövetése, melynek áldozatai a náluk fiatalabb gyermekkorúak, vagy az idősebb nyugdíjas korosztály, illetve a hajléktalanok.

A gyermekkorúak áldozattá válásának az oka, hogy már egész kicsi korban rendelkeznek mobiltelefonnal, Mp3 illetve , Mp4 lejátszóval, az alsó tagozatos gyermekek is gyakran szülői kíséret nélkül közlekednek a lakóhelyük és az iskola között. A sérelmükre elkövetett bűncselekmények során az elkövető többnyire verbális fenyegetést alkalmaz, mely a sértett kora miatt elegendő sokszor ahhoz, hogy az áldozat megtörjön és ez által el tudják tulajdonítani tőlük az értékeiket. Súlyosabb esetben, ha a szóbeli közlések nem elég hatékonyak vagy a sértett és az elkövető között nincs olyan jelentős korkülönbség, akkor az elkövetési módszer megváltozik. Gyakran a kés a fenyegető eszközzé válik és a gyors testi fenyegetés is bekövetkezhet.

A fiatalkorúak az idősebb korosztály sérelmére elkövetett bűncselekményei két csoportra oszthatóak. A nők sérelmére elkövetett nyaklánc, illetve a táskakitépések alkalmazása a sértett tehetetlensége okán. A fiatal gyakran jobb fizikai erőnléttel rendelkezik, gyorsan jobban futó, mint az áldozat. A bűncselekmények szezonálisan is csoportosíthatóak, nyáron az ékszer a szabadabb öltözködés miatt, tére pedig marad a táska.

A hajléktalanok sérelmére elkövetett rablás illetve kifosztás bűncselekménye jellemző, mert a hajléktalan gyakran tudatmódosult állapotban van az alkoholtól, illetve velük szemben a társadalom közönyös.

A közrend elleni bűncselekmények közül ki kell emelni a kerületben történő, ifjabb gyanúsítottak által elkövetett garázdaságot. Ezen bűncselekmények elkövetésében nagy szerepet játszik az alkohol által befolyásolt állapot - ittasság -- , az éjszakai szórakozás miatt csoportosult fiatalok, a rossz kortárs csoport hátterét felhasználva,

előttük „ felvágva” , „ jó bulinak tartva „ garázdálkodnak a kiskorúak. Általában a szórakozóhelyre illetve onnan hazafelé tartva követik el a garázdaságot.

A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények számának visszaszorítása komplex problémát jelent a kerületben. A fiatalok elkövetők szinte kizárólag csak a fogyasztói magatartást valósítják meg melynek oka a szórakozáshoz köthető, a bűnelkövetők többsége alkalmi fogyasztó. Ritkábban fordul elő, hogy kábítószerfüggő fiatalok ellen folytat eljárást a rendőrség ezekben az esetekben, a háttérben már inkább családi problémák állnak, melynek oka a rossz lecsúszott életkörülmények között élő család elhanyagoló életmódja, konfliktusos helyzetek megoldásának képtelensége, kommunikációs nehézségek, gyász, veszteség, már meglévő addikciók a családban.

A kábítószer fogyasztásban függőségből adódik az újabb probléma. Ahhoz, hogy az illegális drogot meg tudják vásárolni az elkövetők, bűncselekmények során szerzik meg a pénzt, ezek az úgynevezett járulékos bűncselekmények. Többnyire kisebb értékre elkövetett, egyszerű megítélésű lopások, melyek a visszaélés kábítószerrel bűncselekménnyel együtt jelentősen sértik, veszélyeztetik a közrendet az állampolgárok nyugalma.

A Gyermekjóléti Szolgálat, illetve a Gyermekvédelmi Iroda felé minden esetben érkezik a jelzés ahol a bűncselekmények elkövetője fiatalok, gyermekkorú. Ez a 2010. évi folyamán 210 fiatal, gyermekkorú esetben történt meg, ennek során az érintettel szembeni büntetőeljárásról tájékoztatja a rendőrség az érintett szervezetet.

A rendőrségi jelzést követően a gyermekjóléti szolgálat megkeresésének eredményeképpen, alapellátásban gondozott gyermek 14 fő maradt, 15 fő gyermeket kellett védelembe venni. A bűncselekmény elkövetésekor egy gyermek sem volt gondozott még alapellátásban sem.

A jelzett szabálysértést elkövető gyermekkorú és fiatalok esetében alapellátásban volt szükséges gondozni 4 főt, 16 esetben pedig védelembe vettük őket. Nem volt gondozásban a jelzett kiskorúak közül 23 fő.